

УДК 811.161.3:81'373.46

Д. В. Дзятко

Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка

**ДА ПЫТАННЯ АБ УКЛАДАННІ ЗВОДНАГА СЛОЎНІКА БЕЛАРУСКІХ
ЛІНГВІСТЫЧНЫХ ТЭРМІНАЎ**

Артыкул прысвечаны праблеме стварэння зводнага слоўніка беларускіх лінгвістычных тэрмінаў, які можа ўключаць каля 17 тыс. спецыяльных адзінак. У якасці лексікаграфічнай мадэлі прапануецца выданне «Беларуская лінгвістычная тэрмінаграфія: слоўнік». Распрацоўваюцца пытанні мега-, макра- і метаструктуры слоўніка. Абгрунтоўваецца структура слоўнікавага артыкула ў складзе наступных кампанентаў: рэестравая адзінка (зона намінацыі), дэфініцыя (зона семантызацыі), каментарыі і выпадкі выкарыстання рэестравай адзінкі (сумешчаныя зона ілюстрацый і зона лінгвадыдактычнай інфармацыі), адлюстраванне сувязей тэрміна з іншымі тэрмінамі (зона сістэмнай інфармацыі), магчымыя альтэрнатыўныя найменні (паліморфы).

Ключавыя словы: беларуская мова, тэрміналогія, тэрмінасістэма, тэрмінаграфія, тэрміналагічны кантынуум беларускай лінгвістыкі, слоўнік, структура слоўніка, слоўнікавы артыкул.

Для цытавання: Дзятко Дз. В. Да пытання аб укладанні зводнага слоўніка беларускіх лінгвістычных тэрмінаў // Труды БГТУ. Сер. 4, Принт- и медиатехнологии. 2023. № 1 (267). С. 82–87. DOI: 10.52065/2520-6729-2023-1-12.

D. V. Dziatko

Belarusian State Pedagogical University named after Maxim Tank

**ON CREATING A CONSOLIDATED DICTIONARY OF BELARUSIAN
LINGUISTIC TERMS**

The article deals with the problem of creating a summary dictionary of Belarusian linguistic terms, which may include about 17 000 of special units. The edition “Belarusian Linguistic Terminology: Dictionary” is proposed as a lexicographic model. Questions of mega-, macro- and metastructure of the dictionary are being developed. The structure of the dictionary entry as a part of the following components is substantiated: registry unit (nomination zone), definition (semantization zone), comments and cases of the registry unit usage (combined zone of illustrations and zone of linguistic didactic information), display of the connections of the term with other terms (zone of system information), possible alternative names (polymorphs).

Keywords: Belarusian language, terminology, terminology system, terminography, terminological continuum of Belarusian linguistics, dictionary, dictionary structure, dictionary entry.

For citation: Dziatko D. V. On creating a consolidated dictionary of belarusian linguistic terms. *Proceedings of BSTU, issue 4, Print- and Mediatechnologies*, 2023, no. 1 (267), pp. 82–87. DOI: 10.52065/2520-6729-2023-1-12 (In Belarusian).

Уводзіны. Метады даследавання, якія фактуюцца на збіранні і аналізе колькасных звестак, дастаткова часта выкарыстоўваюцца ў лінгвістыцы для пацвярджэння або абвяржэння разнастайных тэарэтычных ідэй. Нярэдка яны прымяняюцца як у межах індуктыўнага падыходу для выяўлення прычынна-выніковых сувязей і статыстычных заканамернасцей, так і ў кантэксце дэдуктыўнага падыходу для верыфікацыі тэорый, сфарміраваных на базе эмпірычных даследаванняў.

Тэрмінаграфія як дастаткова маладая навука інтэрдысцыплінарнага характару – не выключэнне з гэтага агульнанавуковага мэйнстрыму.

Тэрміналагічны слоўнік з’яўляецца прадуктам, які мае пэўныя фізічныя характарыстыкі і

свайго карыстальніка, таму можа апісвацца і ацэньвацца па шэрагу крытэрыяў. Найбольш істотнымі з іх, паводле *В. К. Шчэрбіна* [1, с. 44], з’яўляюцца ступень рэестравай паўнаты, знешні аб’ём (ва ўлікова-выдавецкіх аркушах і колькасці тамоў), тып слоўніка, прынцыпы тэкставай арганізацыі слоўніка (асаблівасці мікра-, макра-, мегаструктуры слоўніка).

Найбольш неакрэсленым з пералічаных крытэрыяў, на наш погляд, з’яўляецца ступень рэестравай паўнаты. Яго прымяненне ўскладняецца шэрагам нявырашаных метадалагічных пытанняў: што выступае эталонам для параўнання? якім павінен быць слоўнік, каб у мінімальнай vs здавальняльнай vs максімальнай ступені адпавядаць гэтаму крытэрыю? якая

ступень суб'ектывізму пры выкарыстанні гэтага крытэрыю? Часткова адказаць на гэтыя пытанні дапамагаюць менавіта колькасныя падлікі і аперацыі з масівамі даных.

Тэрміналагічны кантынуум беларускай лінгвістыкі – усё мноства спецыяльных адзінак і іх храналагічных варыянтаў (фаналагічных, графічных), зафіксаваных і пракадыфікаваных ва ўсіх існуючых слоўніках беларускіх лінгвістычных тэрмінаў – на дадзены момант налічвае 18 877 унікальных тэрмінаў. Іншымі словамі, тэрміналагічны кантынуум – гэта «сумешчаныя» рэестры ўсіх існуючых слоўнікаў лінгвістычных тэрмінаў. Менавіта такі аб'ём тэрмінаў можа лічыцца пэўным максімум-эталонам пры ацэнцы паўнаты рэестра таго або іншага тэрміналагічнага слоўніка. Паказчык максімальнай паўнаты беларускіх слоўнікаў лінгвістычных тэрмінаў вагаецца ад 0,07% [2] да 38% [3, 4] ад агульнага аб'ёму лінгвістычнай тэрміналогіі. Адносна высокімі паказчыкамі (больш за 10%) характарызуюцца таксама крыніцы [5] (36,9%), [6] (14,5%), [7] (12,2%), [8] (11,3%).

Усё адзначанае сведчыць пра неабходнасць укладання новых слоўнікаў лінгвістычных тэрмінаў (тлумачальных, двух- / шматмоўных), у якіх былі б улічаны дасягненні сучаснай лінгвістыкі і, у тым ліку, даныя дзясяткаў тэрмінаграфічных прац (як аўтаномных, так і інкарпараваных). Менавіта наяўнасць поўных тэрміналагічных слоўнікаў тлумачальнага характару сведчыць пра акрэсленасць пэўнай галіновай тэрмінасістэмы, г. зн. пра сфарміраванасць самой навукі.

Мэта артыкула – распрацаваць і тэарэтычна абгрунтаваць канцэпцыю ўкладання зводнага слоўніка беларускіх лінгвістычных тэрмінаў.

Асноўная частка. Як вядома, у беларускай лінгвістычнай тэрмінаграфіі прадстаўлены лемы адна-, двух-, трох- і чатырохкампанентныя. Аднакампанентныя лемы – субстантывы, ад'ектывы, вербатывы. Звяртаюць на сябе ўвагу тэрміны-прыметнікі (каля 1,4 тыс.). Відавочна, што іх дэфініцыйнасць аслабленая, таму варта прызнаць статус тэрмінаў толькі за тымі прыметнікамі, «якія ўваходзяць у сістэму паняццяў <...> са строга абмежаваным дэфініцый зместам» [9, с. 48], а астатнія ад'ектывы разглядаць як тэрміна-элементы з сістэмаўтваральнай функцыяй у складзе словазлучэнняў. Гэта значыць, што т. зв. «поўны» тлумачальны слоўнік тэрмінаў беларускай лінгвістыкі можа налічваць каля 17 тыс. спецыяльных адзінак. Відавочна, што на практыцы такая задача цяжкавыканальная, паколькі яе вырашэнне звязана з поўнай іерархізацыяй усіх існуючых тэрмінаў, а таму мае прыкметы недасяжнага «тэрмінаграфічнага ідэалу».

Разам з тым, у навуковай літаратуры неаднаразова падкрэслівалася неабходнасць актуалізацыі існуючых слоўнікаў лінгвістычных тэрмінаў у адпаведнасці са станам сучаснай навукі пра мову [10, с. 17–18; 11, с. 551 і інш.].

Падаецца, ва ўмовах распрацаванасці тэорыі лінгвістычнай тэрмінаграфіі [11] задача ўкладання зводнага слоўніка беларускай мовазнаўчай тэрміналогіі з'яўляецца вырашальнай.

Лексікаграфічнай мадэллю для зводнага слоўніка можа паслужыць выданне «Беларуская лінгвістычная тэрмінаграфія: слоўнік» [12], якое ўключае тэрміны, што выкарыстоўваюцца для апісання беларускай лінгвістычнай тэрмінаграфіі.

Асноўнай крыніцай матэрыялу ў перспектыве з'яўляюцца:

1) аўтаномныя слоўнікі лінгвістычных тэрмінаў, што выдадзены на тэрыторыі Беларусі беларускімі вучонымі і ўключаюць матэрыял беларускай мовы, напрыклад [13] і інш.;

2) аўтаномныя слоўнікі лінгвістычных тэрмінаў, якія апублікаваны па-за межамі Беларусі вучонымі іншых краін або аўтарскімі калектывамі, у склад якіх уваходзілі беларускія і замежныя вучоныя, і ўключаюць беларускі матэрыял, напрыклад [14] і інш.;

3) інкарпараваныя слоўнікі тэрмінаў, якія ўключаюць беларускі матэрыял, укладзены беларускімі і замежнымі вучонымі, апублікаваны як на тэрыторыі Беларусі, так і за яе межамі, напрыклад [15] і інш.;

4) кантэкставыя крыніцы (навуковыя, вучэбныя, даведачныя выданні на мовазнаўчую тэматыку, апублікаваныя беларускімі лінгвістамі).

Корпус слоўніка, як падаецца, павінен фарміравацца субтэрмінасістэмамі розных раздзелаў лінгвістыкі, прысвечаных вывучэнню сістэмы і структуры мовы (фаналогія, марфеміка, лексікалогія, марфалогія, сінтаксіс і інш.), а таксама лінгвістычных дысцыплін (дыялекталогія, гісторыя мовы, сацыялінгвістыка, этналінгвістыка, лінгватэксталогія і інш.) У слоўнік у абмежаванай колькасці могуць быць уведзены аўтарскія тэрміны для запаўнення тэрміналагічных лакун, замены шматслоўных намінацый апісальнага характару, напрыклад: *біфуркацыя*, *гібрыдны корпус*, *інтэграцыя субрэестраў*, *намінатар класіфікацыйны* і інш.

Структура слоўніка можа складаецца з некалькіх частак: «Прадмова», «Гіперагіпанімічны навігатар», корпус тэрмінаў, а таксама шэраг дадаткаў («Паказальнік тэрмінаў», «Паказальнік асоб», «Паказальнік выданняў», «Этымалогія запазычаных тэрмінаў і іх кампанентаў», «Крыніцы матэрыялу»).

Корпус слоўніка фарміруецца рэестравымі адзінкамі, якія апісваюцца ў самастойных (даменных) слоўнікавых артыкулах, размешчаных паводле алфавіта.

Тыповы слоўнікавы артыкул будзе ўключаць шэраг кампанентаў:

- рэестравая адзінка (зона намінацыі);
- дэфініцыя (зона семантызацыі);
- неабходныя каментарыі і выпадкі выкарыстання рэестравай адзінкі (сумешчаныя зона ілюстрацый і зона лінгвадыдактычнай інфармацыі);
- адлюстраванне сувязей тэрміна з іншымі тэрмінамі (зона сістэмнай інфармацыі);
- магчымыя альтэрнатыўныя найменні (паліморфы).

Падаецца мэтазгодным у слоўніку аддаваць перавагу тэрмінам (і іх кампанентам) з фінальным *-цыйн (ы)*. Разам з тым пад уплывам традыцыі і дзеяння закона аналогіі ў некаторых выпадках павінны захавацца тэрміны на *-тыўн (ы)*: *ад'юнктыўны, генератыўны, дырэктыўны, дэнаматыўны, дэскрыптыўны, кагнітыўны, квантататыўны, прэскрыптыўны, сігніфікатыўны, экскрэтыўны і інш.* Паслядоўная дыферэнцыяцыя павінна праводзіцца паміж тэрмінамі *канструктыўны і канструкцыйны, прадуктыўны і прадукцыйны, праектыўны і праекцыйны, пазітыўны і пазіцыйны, субстантыўны і субстанцыйны.*

Прадугледжваецца наступная структура слоўнікавага артыкула.

Загалоўная адзінка (лема). У рэестр слоўніка ўключаюцца аднакампанентныя, бікампанентныя і полікампанентныя тэрміны.

Аднакампанентныя тэрміны з'яўляюцца назоўнікамі. Бі- і полікампанентныя тэрміны падаюцца ў адпаведнасці з прыёмам аднакіраванага лінейнага мадэлявання. Гэта значыць, структура тэрміна ў рэестры разгортваецца паводле лагічных адносін паміж кампанентамі: да базавага кампанента дадаецца перыферыйны кампанент, да іх адзінства далучаецца другасны перыферыйны кампанент, адзінства базавага і перыферыйных кампанентаў развіваецца перыферыйнымі кампанентамі трэцяга парадку і г. д., напрыклад: тэрмін *інтэрпункцыйнае ўключэнне дэфініцыі ў рэестры* прадстаўлены як *ўключэнне дэфініцыі інтэрпункцыйнае*.

Дэфініцыя. Азначэнне тэрміна фармулюецца з дапамогай сказа, які ўтварае адзінае цэлае з адпаведнай рэестравай адзінкай. Пры наяўнасці гіперагіпанімічных адносін тэрміна з іншымі адзінкамі тэрмінасістэмы ў дэфініцыі, як правіла, указваецца адпаведны гіперонім, напрыклад: *Характарызатар актыўны – тып характарызатара прагматычнага <...>.* Пры гэтым лема *характарызатар прагматычны*

сама вызначаецца як пэўны тып характарызатара. У выніковай схеме адносін *характарызатар актыўны – гэта падтып характарызатара прагматычнага і тып характарызатара*.

Каментарыі і ілюстрацыі. Аўтарскія каментарыі пры неабходнасці змяшчаюцца ў тэкставым блоку, які падаецца пасля дэфініцыі. Усе ілюстрацыі прыводзяцца са слоўнікаў і іншых крыніц, што ўключаюцца ў дадатак («Крыніцы матэрыялу»). Дапускаецца спрашчэнне слоўнікавых артыкулаў, якімі ілюструецца лема, каб не адцягваць увагу карыстальніка на неістотныя дэталі. Пры наяўнасці ў ілюстрацыях нетыповых тэрмінаграфічных рашэнняў указваецца адпаведная крыніца, яе аўтар (-ы) і год выдання.

Сістэмная інфармацыя. Месца рэестравага тэрміна ў тэрмінасістэме акрэсліваецца ў адпаведнасці з «Гіперагіпанімічным навігатарам», напрыклад:

<...> мікраструктура слоўніка

└ артыкул слоўнікавы
1 └ [артыкул слоўнікавы даменны]
└ [артыкул слоўнікавы субсідарны]
2 └ зона інфармацыі

1 └ зона бібліяграфіі
└ зона дэрывацыі
└ зона ідэнтыфікацыі моўнай

<...>

└ зона эквіваленцыі
└ зона этымалагізацыі

2 └ [функцыя зоны інфармацыі інтраканекцыйная]

└ [функцыя зоны інфармацыі экстраканекцыйная] <...>.

Пры гэтым па магчымасці адзначаецца тэрмін вышэйшага парадку – гіперонім (▲), а таксама тэрміны, у дачыненні да якіх рэестравая адзінка з'яўляецца гіперонімам (▼). Фіксуюцца і тэрміны аднаго ўзроўню з рэестравым (◀▶).

Альтэрнатыўныя найменні. Варыянты і сінонімы (дублеты), або т. зв. паліморфы, падаюцца (пры іх наяўнасці) у канцы слоўнікавага артыкула (≈). Колькасць тэрмінаў-дублетаў у лінгвістычнай тэрміналогіі абмежаваная: *дэфініendum – азначанае, прэфікс – прыстаўка, слоўнік тэрмінаў актыўны – слоўнік тэрмінаў прадуктыўны і інш.* Пераважная большасць тэрмінаў, якія часам выкарыстоўваюцца ў якасці эквівалентных, адрозніваюцца адцэннымі значэннямі, функцыянальнымі або дэрывацыйнымі характарыстыкамі: *бібліяграфія – літаратура, корпус – кантэнт, пара-метрызацыя – мадэляванне параметрычнае і інш.* Такія тэрміны не пазіцыянуюцца як узаемазамяняльныя ў дачыненні да лемы і фіксуюцца толькі з мэтай іх рэгістрацыі. Рэкамендаваныя формы выносяцца ў рэестр.

Метамова слоўніка. У слоўніку прыняты шэраг умоўных абазначэнняў:

шрыфт паўтлусты – рэестравая адзінка (лема): «**НАМІНАТАР** – ключавы фрагмент *дэфініцыі*, які служыць для вызначэння дэфініендума»;

шрыфт курсіўны – кантэнтная адсылка; тэрмін (звычайна гіперонім) у складзе дэфініцыі, які апісваецца ў слоўніку: «**ТЭКСТАЛОГІЯ ТЭРМІНАГРАФІЧНАЯ** – напрамак *метатэрмінаграфіі*, прадметам якога з’яўляецца параўнанне розных выданняў аднаго і таго ж слоўніка, розных слоўнікаў, атрыманых з агульнай першаснай або другаснай крыніцы ці з розных слоўнікаў аднаго і таго ж выдаўца <...>», «**МЕТАТЭРМІНАГРАФІЯ** – раздзел *тэрмінаграфіі*, які займаецца распрацоўкай яе тэарэтычных праблем <...>»;

шрыфт падкрэслены – фрагмент ілюстрацыі, на якім акцэнтуюцца ўвага: «**ФУНКЦЫЯ СПЕЦЫФІКАЦЫІ** – акрэсліць тэматычнае поле ў рэестравым слоўніку пры падрыхтоўцы слоўнікавых артыкулаў для будучых энцыклапедычных выданняў: “азначэнне (у мовазнаўстве)”, “канвергенцыя (у мовазнаўстве)” і інш.»;

↔ – «гл.»; адсылка да слоўнікавага артыкула, у якім апісваецца адпаведнае паняцце: «**АЗНАЧАНАЕ ↔ ДЭФІНІЕНДУМ**», «**ДЭФІНІЕНДУМ** – “знешні” кампанент дэфініцыі, значэнне якога раскрываецца ў зоне семантызацыі слоўнікавага артыкула <...>»;

= – абмежаванне адноснай тоеснасці тэрмінаў адным са значэнняў: «**АЛФАВІТ** – азбука (= значэнне 1)», «**ЛЕКСІКАГРАФІЯ** – слоўніказнаўства (= значэнне 1), слоўніцтва (= значэнне 2)»;

/ – раўнапраўныя адносіны паміж адзінкамі ў пераліку тэрмінаў: «<...> паказальнік алфавітны / паказальнік імяны / паказальнік тэматычны <...>»;

* – рэканструюваная або гіпатэтычна магчымая форма: «эквівалент (сказа, слова) – *эквівалент сказа, *эквівалент слова»;

... – адкрыты рад у пераліку тэрмінаў: «фрагмент артыкула слоўнікавага, частка артыкула слоўнікавага, ...», «слоўнік лексікі дыялектнай / слоўнік фразеалагізмаў / ...»;

↗ – пашырэнне семантычнага аб’ёму: «раздзел навукі ↗ навука», «факт маўлення ↗ прыём маўлення»;

↘ – звужэнне семантычнага аб’ёму: «знакавая сістэма ↘ валоданне знакавай сістэмай», «раздзел навукі ↘ аспект раздзела навукі»;

|| – паралельнасць (неперасякальнасць) семантычнага аб’ёму: «адзінка мовы || адзінка мовы», «прадмет (асоба) || кампанент адзінкі мовы»;

▲ – гіперонім да рэестравай адзінкі: «**ПАРАМЕТРЫЗАЦЫЯ СЕМАНТЫЧНАЯ** – <...> ▲ **ПАРАМЕТРЫЗАЦЫЯ**», «**ХАРАКТАРЫЗАТАР КАМПАНАЦЫЙНЫ** – <...> ▲ **ХАРАКТАРЫЗАТАР**»;

▼ – гіпонім (-ы) да рэестравай адзінкі: «**АРТЫКУЛ СЛОЎНІКАВЫ** – <...> ▼ **АРТЫКУЛ** слоўнікавы даменны / **АРТЫКУЛ** слоўнікавы субсідарны», «**РЭЕСТР** – <...> ▼ **СУБРЭЕСТР**»;

◀▶ – тэрміны, звязаныя з рэестравай адзінкай адносінамі аднаго парадку: «**АСІСТЭМНАСЦЬ СУБРЭЕСТРАВАЯ ГІБРЫДНАЯ** – <...> ▶ **АСІСТЭМНАСЦЬ** інтрасуб-рэестравая / **АСІСТЭМНАСЦЬ** экстрасубрэестравая», «**ЭКСПЛІКАЦЫЯ** – <...> ▶ **ФАМІЛІЗАЦЫЯ** / **ЦЫТАЦЫЯ** / **ЭКЗЕМПЛІКАЦЫЯ**»;

→ – адна з некалькіх груп такіх тэрмінаў (асобны тэрмін), якія звязаны паміж сабой адносінамі аднаго парадку і з’яўляюцца гіпонімамі ў дачыненні да рэестравай адзінкі: «**АРТЫКУЛ СЛОЎНІКАВЫ** – <...> → **АРТЫКУЛ** слоўнікавы даменны / **АРТЫКУЛ** слоўнікавы субсідарны; → зона інфармацыі»;

≈ – набліжанасць семантычнага аб’ёму двух або некалькіх тэрмінаў: «**ДЭФІНІЦЫЯ** – <...> ≈ **АЗНАЧЭННЕ**, **ТЛУМАЧЭННЕ**», «**СЛОЎНІК-ДАДАТАК** – <...> ≈ **СЛОЎНІК** ад’юнктыўны»;

{ } – тэрміны, якія катэгарычна не рэкамендуецца ў якасці ўзаемазамяняльных: «**ІНДЫКАТАР ПУНКТУАЦЫЙНЫ** – {знакі прыпынку}», «**СЛОЎНІК** – {вакабуляр, лексікон, тэзаўрус}», «**ТЭРМІНАЗНАЎСТВА** – {тэрміналогія}».

Заклучэнне.

Такім чынам, тыповы слоўнікавы артыкул можа мець наступны выгляд:

КОРПУС

| 117

кампанент *мегаструктуры* слоўніка, які з’яўляецца сукупнасцю слоўнікавых артыкулаў, размешчаных у адпаведнасці з тыпам макраструктуры.

▲ *мегаструктура* слоўніка

▼ → *корпус* гамагенны / *корпус*

гетэрагенны / *корпус* гібрыдны;

→ *корпус* інтэнсіўны / *корпус* экстенсіўны;

→ *рэестр*

◀▶ *алфавіт* / *бібліяграфія* /

дадатак *граматычны* / *дадатак*

экстралінгвістычны / *змест* /

кіраўніцтва па карыстанні /

паказальнік / *прадмова* / *спіс*

скарачэнняў

≈ кантэнт.

Спіс літаратуры

1. Щербин В. К. Достижения и перспективы развития восточнославянской толковой лингвистической терминологии // Вісник Термінологічної комісії при МКС. 2017. С. 43–58.
2. Мартынаў В., Міхневіч А. Беларуская этымалогія: старонкі слоўніка // Маладосць. 1969. № 2. С. 143–144.
3. Беларуская-ўкраінскі слоўнік лінгвістычнай тэрміналогіі. Київ: Освіта України, 2013. 351 с.
4. Українсько-білоруський словник лінгвістичної термінології. Київ: Освіта України, 2012. 351 с.
5. Русско-белорусский словарь лингвистических терминов. Минск: Наука и техника, 1988. 141 с.
6. Slovník slovanské lingvistické terminologie. Praha: Akademie, 1977–1979. Т. 1–2.
7. Слоўнік лінгвістычных тэрмінаў. Мінск: Выш. школа, 1990. 221 с.
8. Лінгвістычныя тэрміны і іх рускія эквіваленты // Слоўнік лінгвістычных тэрмінаў. Мінск: Выш. школа, 1990. С. 178–221.
9. Васючкова О. И. К вопросу о терминологизации прилагательных // Веснік БДУ. Сер. 4, Філалогія. Журналістыка. Педагогіка. 1982. № 3. С. 45–48.
10. Гуліцкі М. Ф. З назіранняў за тэрміналогіяй лексікаграфіі // Тэрміналагічны зборнік. 1985. С. 17–22.
11. Дзятко Д. В. Беларуская лінгвістычная тэрмінаграфія: генезіс, структура, тыпалогія: манаграфія. 2-е выд., перапрац. і дап. Rīga: BVKI, 2022. 739 с.
12. Дзятко Д. В. Беларуская лінгвістычная тэрмінаграфія: слоўнік. Мінск: Колорград, 2022. 206 с.
13. Юрэвіч А. Л. Слоўнік лінгвістычных тэрмінаў. Мінск: Выд-ва М-ва адукацыі БССР, 1962. 246 с.
14. Основы систем и терминология на словенската ономастика. Скопје, 1983. 412 с.
15. Гапоненка І. А. Асноўныя тэрміны і паняцці дыялекталогіі // Беларуская дыялекталогія: табліцы і схемы, пытанні і заданні. 2020. С. 164–169.

References

1. Shcherbin V. K. Achievements and prospects for the development of East Slavic explanatory linguistic terminology. *Visnyk Terminologichnoi komisii pry MKS* [Bulletin of the Terminological Commission at the ISS], 2017, pp. 43–58 (In Russian).
2. Martynau V., Mikhnyevich A. Belarusian etymology: dictionary pages. *Maladosts'* [Youth], 1969, no. 2, pp. 143–144 (In Belarusian).
3. *Belarуска-ukrainski slounik lingvistychnay terminalogii* [Belarusian-Ukrainian dictionary of linguistic terminology]. Kyiv, Osvita Ukrainy Publ., 2013. 351 p. (In Ukrainian).
4. *Ukrains'ko-biloru'skyi slovník lingvistichnoi terminologii* [Ukrainian-Belarusian dictionary of linguistic terminology]. Kyiv, Osvita Ukrainy Publ., 2012. 351 p. (In Ukrainian).
5. *Russko-beloruskiy slovar' lingvisticheskikh terminov* [Russian-Belarusian dictionary of linguistic terminology]. Minsk, Nauka i tekhnika Publ., 1988. 141 p. (In Russian).
6. *Slovník slovanské lingvistické terminologie* [Dictionary of Slavic linguistic terminology]. Praha, Akademie Publ., 1977–1979, vol. 1–2 (In Czech).
7. *Slounik lingvistichnykh terminau* [Dictionary of linguistic terminology]. Minsk, Vysheyschaya shkola Publ., 1990. 221 p. (In Belarusian).
8. Linguistic terms and their Russian equivalents. *Slounik lingvistichnykh terminau* [Dictionary of linguistic terminology]. Minsk, Vysheyschaya shkola Publ., 1990, pp. 178–221 (In Belarusian).
9. Vasyuchkova O. I. On the issue of terminology of adjectives. *Vesnik BDU* [Bulletin of BSU], series 4, Philology. Journalism. Pedagogy. 1982, no. 3, pp. 45–48 (In Russian).
10. Hulitski M. F. From observations on the terminology of lexicography. *Terminalagichny zbornik* [Terminological collection], 1985, pp. 17–22 (In Belarusian).
11. Dziatko D. V. *Belaruskaya lingvistichnaya terminografiya: genesis, struktura, typalogiya* [Belarusian linguistic terminology: genesis, structure, typology]. Riga, BVKI Publ., 2022. 739 p. (In Belarusian).
12. Dziatko D. V. *Belaruskaya lingvistichnaya terminografiya* [Belarusian linguistic terminology]. Minsk, Kolorgrad Publ., 2022. 206 p. (In Belarusian).
13. Yurevich A. L. *Slounik lingvistichnykh terminau* [Dictionary of linguistic terms]. Minsk, Vydavetstva Ministerstva adukatsyi BSSR Publ., 1962. 246 p. (In Belarusian).
14. *Osnoven system i terminologiya na slovenskata onomastika* [System and terminology based on Slovenian onomastics]. Skopje, 1983. 412 p. (In Macedonian).

15. Gaponenka I. A. Basic terms and concepts of dialectology. *Belaruskaya dyialektalogiya: tablitsy i skhemy, pytanni i zadanni* [Belarusian dialectology: tables and diagrams, questions and assignments], 2020, pp. 164–169 (In Belarusian).

Інфармацыя пра аўтара

Дзятко Дзмітрый Васільевіч – кандыдат філалагічных навук, дацэнт, загадчык кафедры мовазнаўства і лінгвадыдактыкі. Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка (220030, г. Мінск, вул. Савецкая, 18, Рэспубліка Беларусь). E-mail: lingby@gmail.com

Information about the author

Dziatko Dzmitry Vasil'evich – PhD (Philology), Associate Professor, Head of the Department of Linguistics and Linguodidactics. Belarusian State Pedagogical University named after Maxim Tank (18, Sovetskaya str., 220030, Minsk, Republic of Belarus). E-mail: lingby@gmail.com

Паступіў 12.12.2022